

Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2021-43

Datum:	31 maart 2021
Van collegelid:	S.J.L. Nienhuis
Aan:	Raads- en commissieleden
Onderwerp:	Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Inleiding

Op 1 maart 2021 is het IHP gepresenteerd aan de raad. Tijdens deze vergadering is een drietal vragen gesteld. Het college heeft toegezegd deze te zullen beantwoorden voor de behandeling van het plan in de raad van 12 april 2021.

Tijdens de commissievergadering van 30 maart 2021 is een aanvullende vraag gekomen. Het college heeft toegezegd deze ook in de beantwoording mee te nemen. Daarnaast is de uitgesproken zorg tijdens de commissievergadering van 30 maart ook als vraag opgenomen en meegenomen in de beantwoording.

U heeft antwoord gevraagd op de volgende vragen:

1. Welk bedrag ontvangt de gemeente via het Gemeentefonds voor onderwijshuisvesting?
2. Welke bedragen zijn in de regio gemoeid met de daar vastgestelde IHP's?
3. Wat is de prognose voor de leegstand? En hoe wordt daarmee omgegaan?
4. Is uit het bedrag dat we van het Rijk krijgen in het Gemeentefonds duidelijk wat speciaal voor nieuwbouw van scholen is?
5. Kan het college de zorg voor de financiële gevolgen wegnemen?

Kernboodschap

1. Voor 2021 is dit bedrag € 1.239.000,- (afgerond).
Hier horen een paar kanttekeningen bij:
 - We staan aan de vooravond van een herijking van het fonds. Wat na de herijking uit deze berekening komt is nu nog niet te zeggen.
 - Dit bedrag kan niet gezien worden als "over", want het totale bedrag van het gemeentefonds zit in de huidige begroting (algemeen dekkingsmiddel en dus vrij besteedbaar). Volgens de vastgestelde programmabegroting 2021 wordt dit jaar ruim € 620.000,- daadwerkelijk aan onderwijshuisvesting besteed.
 - Het blijft moeilijk om een zuivere berekening te maken. In het fonds worden ook allerlei kortingen toegepast die niet toegerekend kunnen worden aan de taken. De korting van bijvoorbeeld bijna 1 miljard op het fonds in verband met "opschaling grote gemeenten" is niet in de berekening opgenomen, dus eigenlijk geeft dit bedrag een vertekend beeld.
2. In de zoektocht naar regionale bedragen is duidelijk geworden dat het vooral appels met peren vergelijken is als de verschillende IHP's naast elkaar worden gelegd. Van invloed zijn namelijk de "leeftijd" van de bestaande schoolgebouwen, de aantallen scholen die binnen een gemeente zijn gevestigd, de soort scholen (primair, voortgezet, speciaal onderwijs) en het aantal leerlingen dat per school gehuisvest moet worden.

Ook is het ambitieniveau per gemeente verschillend, onder andere waar het gaat om duurzaamheid. Voor onze gemeente is een toekomstgericht, integraal IHP opgesteld. Duidelijk is dat de meeste buurgemeenten deze stap nog niet gezet hebben (zie onderstaande tabel). Waar wel een goed vergelijk te maken is, is in het normbedrag dat wordt gehanteerd voor nieuwbouw/renovatie. In het IHP van Heerde is dit bedrag gesteld op € 2800,- m2 bvo (bruto vloeroppervlak). Voor renovatie is gerekend met 70% van deze norm. Daarbij moet aangetekend worden dat de bedragen bij de Noordgouw onder deze norm liggen. In de volgende tabel vindt u de bedragen, zoals die in een aantal buurgemeenten zijn gehanteerd.

Gemeente	Document	Korte toelichting	BENG norm
Hattem	Onderwijsvisie (2017), onderdeel huisvestingsvisie	In de huisvestingsvisie is gesteld dat Hattem naar 3 IKC's wil. Voorlopige schatting voor de eerste IKC is € 8,8 miljoen.	<u>Nieuwbouw</u> € 2600,- (prijspeil jan. 2020)
Oldebroek	Geen IHP	In 2018 en 2021 twee IKC's opgeleverd met een investeringsbedrag van € 3,5 en € 6,8 miljoen.	<u>Nieuwbouw</u> € 2400,-
Kampen	IHP (2019)	IHP voor alle gemeentelijke panden.	<u>Nieuwbouw</u> BENG € 2400,- Gezamenlijke ambitie ENG € 120,- (wordt pondsgewijs verdeeld onder gemeente en schoolbesturen) <u>Renovatie</u> Periode 2015-2019 100% gemeente Periode 2020-2025 gemeente 2/3, school 1/3 Na 2025 gemeente 50% en school 50% De verschillen per periode zijn gerelateerd aan de tijd dat de scholen hebben kunnen reserveren voor onderhoud/renovatie.
Elburg	IHP in concept		<u>Nieuwbouw</u> PO € 2450 – € 3000 VO € 2150 – € 2350 <u>Renovatie</u> PO € 2000 – € 2350 VO € 1650 – € 1750

Gemeente	Document	Korte toelichting	BENG norm
Epe	Geen IHP	De RSG in Epe wordt gerenoveerd. Hiermee is een investering gemoeid van bijna 7 miljoen. Voor renovatie van een basisschool zijn de kosten geraamd op 2,6 miljoen. Voor het nieuwbouwen van twee lokalen bij een tweede basisschool is gerekend met het normbedrag dat hiernaast is genoemd.	<u>Nieuwbouw</u> € 2800

3. Onder 4.4, 4.5 en 4.6 in het IHP zijn tabellen opgenomen over de ruimtebehoefte van de diverse scholen. Hieruit komt de volgende leegstand naar voren, omgerekend naar m2 bvo. De negatieve getallen geven een ruimtebehoefte weer, de positieve getallen geven leegstand weer.

		School	2020	2025	2030	2036
Primair onderwijs	Heerde	Kristal	-222	-166	-156	-156
		Wereldwijs	106	302	327	322
		Niet toebedeeld De Heerd	891	891	891	891
		Horsthoek	-82	-72	-67	-72
		De Spreng	132	168	178	178
		Het Talent	381	542	577	567
		Jenaplanschool	-120	-110	-94	-100
	Wapenveld	De Goede Herder	261	366	376	381
		Ds. Van Maasschool	345	396	421	431
		De Parel	-18	23	63	78
		Jan Ligthartschool	331	386	406	411
	Veessen	IJsselrijk	3	38	33	33
Voortgezet speciaal onderwijs	Wapenveld	Sprengen College	-161	-320	-320	-320
Voortgezet onderwijs	Heerde	De Noordgouw	-29	231	497	443

Binnen De Heerd kunnen de huidige scholen onderling schuiven met de beschikbare lokalen. Momenteel wordt een deel van de leegstaande lokalen gebruikt door de scholen die nu in De Heerd zijn gevestigd. Dit gebruik is boven de norm. Hierover worden gesprekken gepland, om te kijken wat normatief gebruik en wenselijk gebruik is voor het nieuwe schooljaar. Over eventuele vergoedingen zullen dan afspraken gemaakt moeten worden. Daarnaast is een deel verhuurd aan de politie. De gemeente zou de beheerstichting toestemming kunnen geven om nog leegstaande onderwijsruimtes tijdelijk te verhuren. Ook hierover moeten nog gesprekken plaatsvinden in 2021.

De leegstand (niet toebedeeld) is ontstaan door het niet vestigen van de Horsthoek in De Heerd en het vertrek van de Parkschool, die nu onder De Spreng in de Rhijnsberg valt.

Er zijn gesprekken gaande over de mogelijkheden dat de Rhijnsberg onder de beheerstichting van De Heerd komt te vallen. Hierdoor zou ook hier tijdelijke verhuur van leegstaande ruimtes kunnen plaatsvinden, waardoor ook dit gebouw een meer multifunctioneel karakter krijgt.

Verplaatsen van een deel van een school naar een ander gebouw waar leegstand is, is gebonden aan voorschriften, waaronder het afstandscriterium. Dat maakt dat bijvoorbeeld (een deel van) de Jenaplanschool niet definitief naar De Heerd kan worden verplaatst. Voor tijdelijke huisvesting tijdens de nieuwbouw kunnen hierover wel afspraken worden gemaakt.

Bij de fusieschool in Wapenveld geldt dat bij nieuwbouw wordt uitgegaan van het geprognoseerde leerlingenaantal. Hierdoor komt de leegstand te vervallen. De vrijkomende locatie wordt daarnaast herontwikkeld.

Bij de Jan Ligthartschool is uitgegaan van de huidige ruimtebehoefte. In verband met de komst van Kom Kinderopvang is het speellokaal vervallen. Met het schoolbestuur is afgesproken te onderzoeken of het mogelijk is het speellokaal met de beoogde renovatie terug te brengen als inbreiding in het bestaande gebouw. Hierdoor neemt de leegstand niet verder toe.

Het leerlingenaantal van het Sprengencollege fluctueert door het jaar heen. Bij de ruimtebehoefte is uitgegaan van het gemiddelde aantal dat per schooljaar gehuisvest moet worden. Hierdoor is er een grote behoefte aan meer onderwijsruimte. Ook hier is het niet mogelijk te schuiven naar andere locaties. Ook gezien de doelgroep.

Bij de Noordgouw ontstaat ook vanaf 2025 leegstand. Doordat in het bvo ook de ruimte buiten de leslokalen meegerekend wordt, is op dit moment niet geheel aan te geven wat er daadwerkelijk aan onderwijsruimte leeg staat. Daarnaast vinden gesprekken plaats tussen de RSG en de Noordgouw. Wat dit met het leerlingenaantal voor de toekomst gaat doen, is nu nog niet aan te geven.

4. Voor nieuwbouw onderwijshuisvesting zijn normbedragen opgenomen in de modelverordening van de VNG. Deze zijn in de verordening overgenomen. De vraag is of dezelfde normen ook in het gemeentefonds zijn opgenomen. Er wordt vanuit gegaan dat hierover afstemming is geweest. Toch maakt het ministerie geen normen bekend. Dat heeft te maken met twee dingen:
 1. Uitgangspunt van globaliteit. Het gemeentefonds is geen optelsom van deelcompensaties. Het gemeentefonds is een grof verdeelmechanisme dat niet in de eerste plaats geschikt is voor het verklaren van specifieke kosten. Daarom wordt zo globaal mogelijk verdeeld. De fondsbeheerders willen voorkomen dat verdeelnormen voor de gemeenten bestedingsnormen worden.
 2. Uitgangspunt van algemeen dekkingsmiddel. Er is op geen enkel deelgebied een bestedingsplicht.

5. Bij de behandeling van de begroting 2021 in november 2020 is aangegeven dat er een oplopend positief begrotingssaldo is. Er is op basis daarvan ruimte voor nieuwe investeringen, waaronder het IHP. De raad is hierin tijdens die begroting meegenomen.

Jaarlijks wordt opnieuw bij de verschillende financiële documenten (Perspectiefnota, Begroting) de integrale afweging door de raad gemaakt, waar het gaat om het beschikbaar stellen van gelden voor nieuw beleid en nieuwe investeringen.

Daarbij is het zo dat in het IHP de investeringsbedragen zijn genoemd. De jaarlijkse lasten die op de begroting drukken zijn de exploitatielasten en die liggen beduidend lager. Dit, omdat deze over 25-30 (renovatie) of 50 (nieuwbouw) jaar worden uitgesmeerd.

Bijlagen:

Geen